RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

VNS 2/2025 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026–2029

Jukka Pekonniemi, osastonjohtaja
Margit Ranta, controller

Maa- ja metsätalousvaliokunta

13.5.2025

Ruokaviraston nostot

- Keväällä 2024 YT, htv vähennys eri syistä noin 70
  - Tehtäviä on karsittu ja priorisoitu entisestään, tehostettu prosesseja
  - Tietojärjestelmien jatkuvan kehittämisen ja ylläpidon rahoitusta jouduttiin leikkaamaan merkittävästi
- Uudet tehtävät ilman rahoitusta
  - Metsäkatoasetuksen valvonta ja toimenpano, NIS2- ja CER-direktiivien toimeenpanoon liittyvät tehtävät sekä kansallinen sikasalmonellarahasto
- Uudet leikkaukset toimintamenoihin
  - Ennestään vaikea tilanne pakottaa viraston karsimaan ja priorisoimaan tehtäviään enemmän, millä tulee olemaan vaikutuksia myös viraston asiakkaille ja esim. JTS:n mukaiset toimenpiteet digitalisaation edistämiseksi hidastuvat ja jätetään joiltain osin tekemättä.

Ruokaviraston nostot

- Kehyksen ylittävät tietojärjestelmä hankkeet ja ns. korjausvelka
  - Kertoo rahan tarpeesta, mutta se kertoo myös siitä, miten merkittävä koko-naisuus Ruokaviraston lakisääteisten tehtävien digitalisaatio todellisuudessa onkaan. JTS:n edellyttämät tuottavuushyödyt eivät pääosin näy Ruokaviraston talousarviossa, vaan hyödyt menevät muille tahoille. Näiden hankkeiden rahoituksen puuttuminen vaikeuttaa siis myös muiden tahojen tuottavuutta ja tehokkuutta.
  - Korjausvelka tarkoittaa ohjelmistokehityksessä tehtyjä kompromisseja, jotka nopeuttavat lyhyen aikavälin kehitystä, mutta aiheuttavat pitkällä aikavälillä ongelmia ja lisäävät ylläpitokustannuksia.
  - Vaikka Ruokaviraston aikana on teknistä korjausvelkaa purettu useiden isojen hankkeiden toimesta, niin Ruokavirastolla on yhä historian painolastina merkittävästi tietojärjestelmiin kohdentuvaa teknistä korjausvelkaa.

CAP27

- CAP27 toimeenpanossa onnistuttu mutta resurssien vähentyessä riski viivästyksille kasvaa.
- Digitaalisen toimeenpanon kehittämistä tulee jatkaa. Rahoituksen vähentyessä toimeenpano siirtyy pidemmälle, kuten satelliittiseurannan kehittäminen, sähköiset päätökset, automaattiset päätökset, kahdensuuntainen viestintä, datan hyödyntäminen.
- Vuosittain tulee komissiosta muutoksia, jotka aiheuttavat muutoksia tietojärjestelmiin. Merkittävä yksinkertaistamispaketti tulossa komissiolta 14.5.
- Komission vaatimukset laadunarvioinnista ja todentamisviranomaisen työstä tiukentuneet merkittävästi tällä CAP-kaudella. Joudutaan tekemään korjaavia toimia ja rajaamaan rahoitusoikaisuja, joka vaatii paljon työtä.